

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :

Na celý rok ... 4 koruny — hal.
Na pol roka ... 2 " — "
Na štvrt roka ... 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :

Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.

Majiteľ a vydavateľ :

JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo :

Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novín
ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Lukácsová volebná reforma.

Maškara volebného práva.

Ministerpredseda Lukács posial jednotajne balamútil svet s jeho zákonnou predlohou o volebnej reforme. Konečne vysvitlo, že to, čo on a jeho diktátor Tisza pod menom volebnej reformy ponúkajú krajine, je nie reforma, lež ohavná maškara volebného práva.

Lukács, Tisza s ich mungevskou stranou svojim časom ich obchod zariadili na základe demokratickej reformy parlamentu. V programnej reči, ktorú Lukács povedal v Kremnici, s dôrazom osvedčil sa za *všeobecné, priame volebné právo s tajným hlasovaním*, v parlamente zároveň takú taktiku prevádzal, že bojovníci za demokratickú reformu parlamentu museli tej mienky byť, že s istotou môžu naň rátať. V trónnych rečiach jeho veličenstva kráľa od desaťročia jednotajne slúbená bola volebná reforma na demokratickom základe, konečne i mnohí vyslancovia pracovnej strany, teda osvedčení mungovci, len následkom toho boli vyvolení, bo v ich programných rečiach ľudu slúbili, že v krajinskom sneme pracovať a bojovať budú za rozšírenie volebného práva na základe demokratickom. Neni sa teda čomu čudovať, bo je to celkom prirodzená vec, že po toľkých sľuboch, všetky vrstvy krajinského obyvateľstva neústupne žiadajú si rozšírenie volebného práva.

Prevedenie volebnej reformy na základe demokratickom nevyhnutne potrebné je zvlášte z troch príčin. Volebná reforma na demokratickom základe potrebná je poprvé, bo doterajšie volebné pokračovanie, krajinu žene do úplnej mrav-

nej záhuby. Spravodlivé rozšírenie volebného práva, po druhé nevyhnutne potrebné je preto, bo sľuby jeho veličenstva kráľa, programy vlád a osvedčenia ministrov v parlamente, natoľko rozčulily, rozdráždili všetky vrstvy obyvateľstva, že tie nemožno ináč utíšiť ako keď ľud dostane tie práva, ktoré mu od prírody patria. Volebná reforma po tretie ale nevyhnutne potrebná je z tej príčiny, bo náš chorý parlamentarizmus ináč ani nemožno vyliciť ako *vykorenením terajšieho systému, spravodlivým rozšírením volebného práva a zabezpečením čistoty volieb*.

Kresťanská ľudová strana a všetky stránky spojenej opozície z týchto príčin *neústupne bojujú za spravodlivé rozšírenie volebného práva na demokratickom základe a bezpodmienečne žiadajú zabezpečenie úplnej čistoty volieb*. Nevyhnutnú a neodolateľnú potrebnosť takejto volebnej reformy nahliadnuť musí každý zdravého rozumu a statočný človek. Lukács, Tisza a mungovská strana ale sú inej mienky. Zákonná predloha volebnej reformy, ktorú Lukács a Tisza s veľkou nesvedomitosťou horko-fažko skleпали, pre ľud a všetky panujúce vrstvy krajiny znamená *nie rozšírenie, lež zlostné ozbižanie najsvätejších práv*, ako o tom každý nepredpojatý človek presvedčiť sa môže z nasledujúcich úriekov tejto zvestnej predlohy:

Predovšetkým treba konštatovať, že najviacerí občania, ktorí posial boli voličia, dľa Lukásovej predlohy, celkom prídu o ich hlasovacie právo.

Posial každý občan v 20—24 roku bol voličom, keď jeho pomery sodpovedaly censusu v jeho okrese postavenému. Dľa Lukásovej pred-

lohy ale najviacerí voličia hlasovacie právo dostanú len v 30. roku. Občania posiaľ mali hlasovacie právo keď sodpovedali censusu 1 kor. 60 hal. a vyšej.

Dľa Lukács-Tiszovej predlohy aj tí, čo vedia čítať a písať, hlasovacie právo dostanú len vtedy, keď platia 20 korún dane. Na základe najmenej čiasťky k vyžitiu potrebnej, občania pospolitého ľudu v obrovskom počte prídu o ich volebné právo.

Štvrt' urbarialskej sessie posiaľ vôbec sodpovedala 6 jochom. Dľa Lukácsovej predlohy hlasujúce právo dostanú len tí hospodári, ktorí vedia čítať a písať a majú v majetku 8 jochov, tí, ktorí nevedia čítať a písať, dostanú hlasovacie právo len vtedy, keď v majetku majú 16 jochov.

Lukácsová predloha teda obrovskú čiasťku malých hospodárom celkom pozbavuje hlasovacieho práva.

Štátni úradníci a zamestnanci pravda bez každej podmienky majú dostať hlasovacie právo, to im ale už nedovolia, aby *tajne*, dľa svojho presvedčenia hlasovať mohli.

Samostatní priemyselníci dľa Lukácsovej predlohy len vtedy dostanú hlasovacie právo, keď dosiahnu 30 rok života a vedia preukázať vysvedčenie, že odbavili šesť elementárnych škôl alebo s dobrým úspechom slyšali dakiořy štátom sriadený naukobeh.

Lukácsová predloha liberálnej zachodí jedine s predpracovníkmi dielni, s gazdami bérešov a so strážmajstrami žandárov. Tí dostanú hlasovacie právo, predpokladajúc, že budú hlasovať na vládnych kandidátov.

Nuž takúto volebnú reformu nemôže, ba nesmie podporovať žiadon statočný človek. Lukács a Tisza ich hrúzovládú, ktorú prevádzali v krajinskom sneme, zamýšľajú završiť týmto zbojstvom, ktoré idú zpáchať na svätých právacích ľudu.

Všetkých tých krajinských poslancov teda, ktorí pred voľbami slúbili voličom rozšírenie volebného práva a prítome nehaňbia sa podporovať Lukácsovú predlohu, nech všade prísne vyzvú občania, aby bezodkladne zrekli sa mandátov, bo sú ich nehodní, ponevác oklamali svojich voličov.

Statoční a sebakovedomí voličia po celej

krajine nech sa zdvihnú proti Tisza-Lukácsovej zákonnej predlohe, bo to není volebná reforma, lež maškara volebného práva!

Zo zlatomoravského okresu.

Keď tieto riadky píšem, už celá krajina vie, že u nás bola voľba, že sme porazili nenávidených mungovcov a že za krajinského posáanca vyvolili sme si nášho milého Jána Bartoša. Naše víťazstvo radosťou naplňuje každé verné srdce ľudácke, bo veď niet väčšej slávy niet väčšej radosti ako poraziť mungov, ktorí sprisahali sa proti nám, ľudom chudobným, ktorí zväčšujú farchy daňujúcich a ktorí z krajinského domu povyhadzovali tých poslancov, ktorí nechceli sa klaňať kalvínskemu Tiszovi.

My voličia okresu zlatomoravského ukázali sme svetu, že sme dobrí katolíci a že sa verne pridržame našej strany kresťanskej. My sme tu ako jedna refaz. Do jedného neohrození ľudáci. Nenávidíme mungov a za krajinské nešťastie držíme to, že tu kalvín Tisza panuje s jeho nehanebnou, násilnou a na voľbe zakúpenou hávedou. Toto nám dalo sebakovedomia, aby sme proti mungom tak šli, ako slávni Bulhari fahali na Turkov. Veď aj mungovia sú ako Turci; chceli sme od nich náš okres očistiť. Aj sa nám to podarilo. Zvíťazili sme a nášho milého Jána Bartoša, ktorého od dávna známe, vyvolili sme si s väčšinou 369 hlasov. My vopred sme vedeli, že zvíťazíme, bo veď v našom okrese ľudáci odjakživa boli vo väčšine. Sú tu čiročisté ľudácke obce. Páni duchovní, vynímajúc troch, všetci s nami držia a povzbudzujú nás, aby sme sa pridržali našej strany kresťanskej. Poslúchli sme našich vodcov a všetcia do jedného šli sme hlasovať, Bolo nás vyše 1600. S radosťou a s veselostou tiahli sme na voľbište, ako také vojsko, ktoré má v sebe nadšenosť a ktoré vopred vie, že zvíťazí. A veru stáli sme pred ťažkým bojom. Mungovia kortešovali dľa ich predpisu. Celý okres obsadili vojskom a žandarmí, domnievajúc sa, že nás zlomia. Blázni, vedieť mohli, že kto sme. Márne boly ich hrozby a sluby, my statne sme vydržali pri našom kandidátovi. Bolo to radosť, keď sme už okolo ôsmej hodine večer videli, že mungov už niet veľa, nás ale ešte vždy hustý tábor. Keď ale

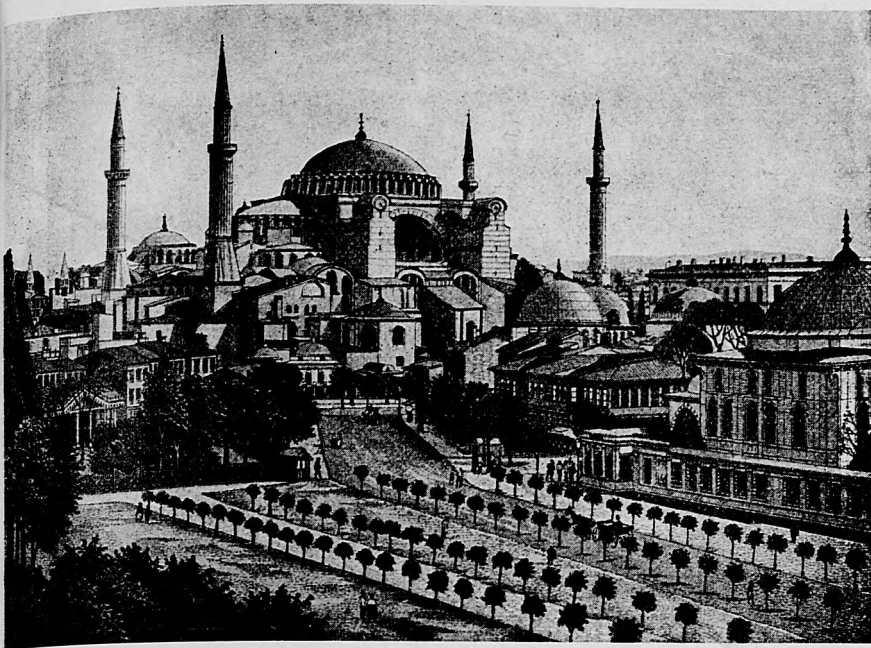
Obraz z
velkolepy
litebnu.

pán Pe
voľby,
ľudia n
je opr
deme
šili ľu
mungo

My
vali a
potom
že nás
cialistn
pečnos
vymysl
lasi. Ne
govia s
gánstvo

My
govcon
kýmto

Slá
Bartoš
voličon
Sláva
styensz
počas
menist
boli!
medzi
nami

Obráz z Carihradu. Haggia Sophia, turecká modlitebna (mečeta). Bol to nekdý veľkolepý kostol kresťanský, Turci po podmanení Carihradu obrátili ho v tureckú modlitebnu. Vnútorňa ozdoba pozostáva zo samého mramora, alabastra a zlata.

pán Persay volebný predseda vyhlásil výsledok voľby, konca-kraja nebolo radosti. Čo by sa ľudia netešili, keď zvíťazil náš človek? Veď to je opravdový zástupca ľudu. Za takého pojedeme vždy hneď aj do ohňa. Čo by sa netešili ľudáci zlatomoravského okresu, keď porazili mungov, týchto nepriateľov slobody a chudoby

My sme sa veselili, mungovia ale sa hnevvali a div zrádnik nedostali od hnevu. Z pomsty potom do novín písali o nás všeliaké cigánstva že nás naši kňazia búrili, že sa spojili so socialistami proti mungom, že sme my ľudáci bezpečnosť ohrožovali a podobné hlúposti, ktoré vymysleť vedia len plani a pomstychtiví mamlasi. Neni z toho pravda ani len slovičko. Mungovia svoju haňbu zakryť chcú s takýmto cigánstvom. To je však špinavá plachta.

My ľudáci veľmi sme spokojní, že mungovcom zlatomoravským odmenili sme sa takýmto vianočným darom.

Sláva nášmu milému poslancovi p. Jánovi Bartoš! Sláva našim pánom duchovným! Sláva voličom ľudáckym okresu zlatomoravského! Sláva pánu Szmrecsányimu, Zelenyákovi, Brestyenzskymu, Huszárovi a Hallerovi, ktorí nás počas volebných zápasov oduševňovali ich plamenistými rečiami. Abcug tým, ktorí proti nám boli! Nech sa haňbia. K poľutovaniu je, že medzi nimi nachodia sa aj takí, ktorí medzi nami mali byť. Kto je proti nám, ten nech ne-

ráta na ušu úctu a podporu. Keď je tým pánikom kalvín Tisza milší ako my, tak nech idú za Tiszom. Keď oni vedia nám vykladať a rozkazovať, aby sme my katolíci spolu držali, tak tú radu nech oni zadržia v prvom rade.

Haňbiť sa môžu aj tí ničomníci, ktorí nás pri voľbe urážali a nám krivdili. To im nezapomeneme. Pánovia, to bol živáňsky skutok. My sme neni pankharti, s ktorými vy nakladať chcete ako s hovädom, lež sme ľudia a slobodní občania. To si my vyprosíme, aby nás zkadeno-ha-zkadenu ruka trhani urážali. Či nenie tak, ľudáci okresu zlatomoravského? Složme sľub, že na večné veky

ostaneme kresťanskí ľudáci. Nech je tak! Abcug mungovia! Nech žije náš poslanec: Ján Bartoš!

Volič.

U nás a v Rakúsku.

Keď človek cestuje po susednom Rakúsku a zrkúma tamojšie pomery, zaraz zbadá, že tam je to inak, ako u nás. Inakšie poriadky, iný ľud, iný pokrok a iné zákony. Nepovedám, že v rakúsku ľud je majetnejší než u nás. Nie. Aj tam je veľa biedy, bo veď na tých nebotičných, vrchoch a skaliskách aké tam po mnohých krojoch vidíme, nemožno hospodáriť. Predsa však, kde je zem súca na obrábanie, tam ver pole inak vyzerá, ako u nás. Kde úrodnej zeme niet, tam sú továrne a ľud v nich zarába.

Ja síce nechcem porovnávať hospodárske a priemyslové pomery Rakúska s našimi, lež líčiť chcem jeho politické pomery. Uhorsko spojené je s Rakoskom. Tvóri s nim jednu monarchiu pod žezlom Franca Jozefa a predsa ohromný rozdiel je v politike Uhorska a Rakúska. Tam od jakživa majú inakšie, povedzme, spravdivejšie zákony, ako v Uhrách. Lepšie úrady, lepšie súdy. Panuje tam väčšia spravdivosť a uradníci sú ľudský. Tam niet stoličných bum-bajov. Tam nepreháňajú voličov, preto, že na opozičného kandidáta hlasovali. Tam volebný predseda nemá tie nadpráva, aké u nás požíva

Tam obyvateľstvo požíva viac slobody a volnosti. V Rakúsku nerozoženú ľudové shromaždenie a nepostavia pred súd novinárov pre hoc akú hlúposť, ako tu u nás robia. Tam niet takých nepriateľských slúžnoviev a notárov, do akých sa u nás podkýname, a ktorí tak zachodia s nami, ako čo by nás oni platili a nie my ich. Hlavná vec ale čo vidíme v Rakúsku a čo zvidieť môžeme našim susedom je tá, že tam dľa všeobecného volebného práva volia poslancov do ríšskej snemovne.

— Nuž ako je to? Tázate sa bračekovci moji, veď máme spoločného panovníka, prečo že dal Rakúšanom právo volebné a nám nie? Hej, bračekovci, má to svoju príčinu. V Rakúsku ľud sám si vymohol všeobecné právo volebné. Chcel ho mať, aj ho dostal. Nie panovník mu ho dal, lež ľud prinútil panovníka, aby rozšíril právo volebné aj na pracovné triedy. A panovník povolil vóli ľudu.

Netvrdím, že s týmto blaženejší sú Rakúšania, ako boli. Je aj tam dosť biedy a nepokojov, lež niet viac toho kriklavého rozdielu medzi pánom a robotníkom, bo veď maju jednaké politické práva. Ľud si volí volne. Nikto ho nehatí v jeho svobode, ktorú mu poistúje volebný zákon. Do ríšskeho domu za poslancov posielajú svojich ľudí. Je pravda, že medzi rakúskymi politickými stránkami panuje stály spor, a že mnohé snemové zasadnutia podobajú sa ku krčmovým zvadám a vyjavom, len že má to svoju príčinu. V Rakúsku je totiž veľa národnosti, a tieto chcú byť jednako slobodne. Keď sa však krivda deje jednej, alebo druhej národnosti, vypukne boj v ríšskej snemovni a páni ablegáti obštruujú, ako vedia. Vadia sa, bijú sa, pískajú, trúbia, bubnujú, lámu stolice, snemový predseda, ale nada ich vyhadzovať skrze žandárov a policajtov. Teda ešte aj pri zvadách a bitkách pánov ablegátov vie si on vážiť osobnú slobodu človeka. Hádám nikde na širom svete nie sú také divné obštrukcie, ako vo viedenskom parlamente, a predseda predsa ne-

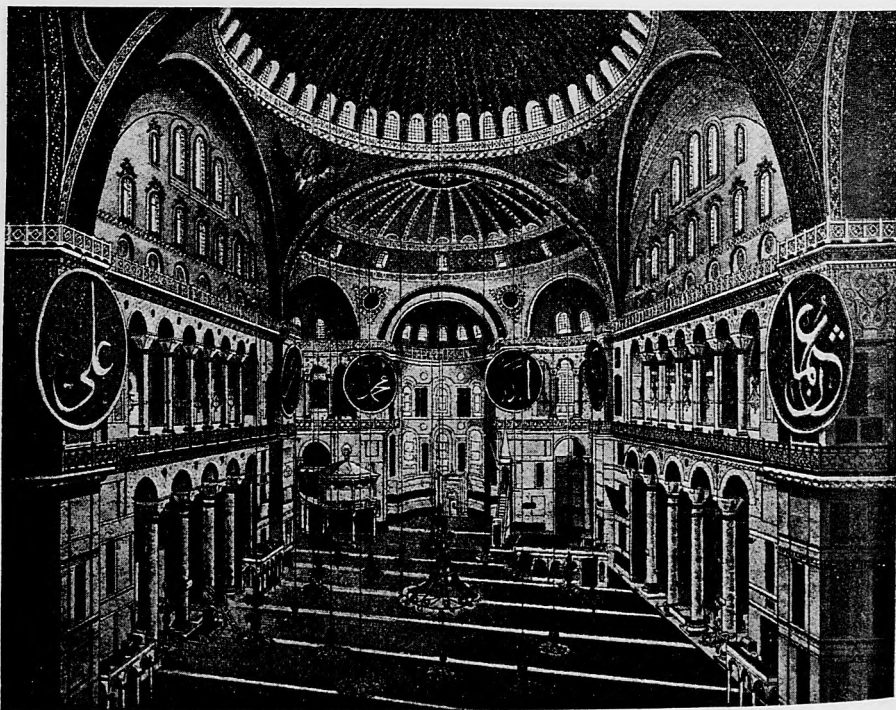
pošle žandárov a policajtných kopovov na obštruujúcich. Takéto sviňstvá len v Uhorsku sú dovolené. Beda tomu predsedovi, ktorý by v rakúszkom ríšskom parlamente dovolil si to, čo u nás dovoľuje si Tisza. Nuž ale medzi rakúskymi ablegátmi niet takých laganov akí sú medzi našimi mungovci. Čo naši! Vláda za naše peniaze dá im mandát, pravda že potom odhodlajú sa na hoc akú prácu. To neni v Rakúsku.

Aj nedávno obštruovali českí radikáli vo viedenskej snemovni. Chceli prekaziť nové vojenské nariadenia, ktoré vláda v páde vojny do života chcela uviesť. Dali sa tí radikáli do obštrukcie. Dňom nocou trvalo jedno zasadnutie. Doktorí obštruktori rečnili 10—12 hodín, jestli to fnukánie, kašlanie, zívania, šepkanie a rečením možno nazývať. Celá snemovňa obrátená bola na spáľňu, na kaviarňu, na hostinec, a predseda všetko to pokojne trpel. Nepoužil násilie a predsa zlomil obštrukciu — trpezlivosťou.

Tento rozdiel je medzi našim a medzi rakúskym parlamentom.

Hovoríte, že Tisza prekazil by rakúsku obštrukciu. Nie! Vo viedenskom parlamente nezasedajú staré baby, ako v našom. A kde sú mužovia odvážliví, tam niet tyránstva. My sme staré baby a nie nužovia, preto nás hrdúšia liberálni mungovci.

Fatranský.

Obraz z Carihradu. Vnútrajško tureckej modlitebne Haggia Sophia. Nesmierne poklady nachodily sa v tomto skvostnom kostole, keď sa dostal do rúk Turkov.

Lukácsova štatistika.

Pred sviatkami ukradli Lukácsovi osnovu jeho zákonnej predlohy o volebnej reforme. Keď nad obsahom tejto predlohy zhrozil sa celý svet, Lukács odvolával sa na jeho štatistiku a povedal, že keď túto poznajú ľudia, ináč budú súdiť o jeho predlohe a uspokojia sa s ňou. Nuž cez sviatky daaký furtak upizdnul Lukácsovi aj jeho štatistiku a hlavnomestské noviny uverejnili ju od slova do slova. Obsah tejto chýrnej štatistiky podávame aj my v nasledujúcom:

Z pomedzi doterajších voličov 682.884 patrili ku triede hospodárskej, v budúcnosti z tejto triedy má byť 1,091.199 voličov.

Z pomedzi doterajších voličov 247.973 patrili ku zamestnancom v baňach, v odvetviach priemyslu, obchodu a premávky, v budúcnosti z týchto tried má byť 565.750 voličov.

Z pomedzi doterajších voličov 100.348 patrili ku zamestnancom vo verejnej a súkromnej službe a ku triede slobodného zamestnania. V budúcnosti z týchto tried má byť 136.720 voličov.

Z pomedzi doterajších voličov iného rozličného zamestnania bolo 38.275 voličov, v budúcnosti z týchto tried má byť 58.146 voličov.

O triede robotníckej Lukács a Tisza dľa ich chuti zostavili si osobitnú štatistiku. Dľa tejto štatistiky z celej mužskej robotníckej triedy 46·8 procenty majú dostať hlasovacie právo, dľa Andrásyho návrhu z pomedzi všetkých voličov krajiny 36·3 procenty majú padnúť na triedu robotnícku. Dľa návrhu Lukácsa a Tiszu z pomedzi všetkých voličov krajiny na triedu robotnícku padnúť má len 17·4 procentov.

V smysle Lukácsovej predlohy z poľnohospodárskej čelade a z lesníckeho pomocného robotníctva má byť 95,546 voličov.

Z triedy priemyselného banického atď. robotníctva má byť 224.721 voličov.

Z triedy robotníctva rozličného odvetvia má byť 6665 voličov.

Od robotníkov ale Lukács a Tisza žiadajú aj to, keď chcú mať volebné právo, aby vedeli čítať a písať a cez dva roky stále pracovali v jednom obchode alebo v jednej dielni. Lež aj

tak hlasovacie právo dostanú len vtedy, keď majú 30 rokov. Robotníkov 30 rokov starých ktorí vedia čítať a písať je 297,119. Z týchto cez dva roky u jedného zamestnávateľa stále pracuje 192.277. Lukács a Tisza teda len v tomto páde 150 tisíc intelligentných robotníkov ozbívajú o hlasovacie právo. V Budapešti z pomedzi 60.786 takýchto robotníkov hlasovacie právo dostali by len 38.345.

Neslobodno zabudnúť, že Lukács a Tisza v prvom rade len tým robotníkom zamýšľajú dať hlasovacie právo, ktorí pracujú v štátnych podnikoch a v dielnach štátnych železníc, zamestnaní sú v štátnych baňach a horách. Títo majú byť takrečení uhorsko kráľovskí robotníci.

Lukács a Tisza vystatujú sa s tým, že dľa ich predlohy zdvihne sa počet voličov. Ze i v tomto ohľade klamú svet, presvedčíme sa z nasledujúceho:

Počet doterajších voličov obnáša: 1,069.480 Dľa Tisza-Lukácsovho návrhu počet voličov má byť: 1.868.272. Dľa návrhu kresťanskej ľudovej strany a spojených stránok opozície počet voličov mal byť 2,620.000. V Uhorsku ale nachodí sa asi 4,700.000 mužských, ktorí zaplnili dvadsiaty rok života. **Lukács a Tisza teda nezváčšili počet voličov, lež asi 2,800.000 mužských pozbavujú volebného práva.**

K volbe v Zlatých Moravciach.

Víťazstvo kresťanskej ľudovej strany, aké 18. decembra dosiahla pri náhradnej volbe v Zlatých Moravciach, nezkalnú radosť spôsobilo v najširších vrstvách krajiny i v takých kruhoch, ktoré posiaľ vlastne ani nepatrily ku kresťanskej ľudovej strane. Znakom tejto všestrannej radosti sú tie blahoželanania, ktoré novovolenému krajinskému poslancovi Jánovi Bartošovi poslali nasledujúci: Georg Bulla, föišpán na odpočinku Alsókubín, Georg Andreidesz, praepoštfarár Poprád, dr. Emil Gyuriss pravotár Zsolna, Ján Frey, krajinský vyslanec Himesháza, dr. Otto Hoffmann, pravotár Pécs, dr. Augustin Ochaba, pravotár Pozsony, dr. Béla Nyáry, pravotár Pozsony, Anton Bulla, kráľovský sudca Besztercebánya, dr. Julius Moldoványi, pravotár Budapešť, dr. Dezider Battlay, pravotár Budapešť, Michal Rónay, statkár Budapešť, To-

más Prakatur, pravotár Mohács, Albert Nemes-tóthy Szabó, Nagykároly, dr. Karol Bonta, pravotár Budapešt, Ludvik Helvey pravotár Maroš-vásárhely, Ferdinand Sándorffy, dekan-farár Alsólopassó, Ján Kurimszky, radca biskupskej sv. stolice, farár Szinye, Arnold Bobok, profesor bohoslovia Bestercebánya, dr. Štefan Császik, professor bohoslovia Besztercebánya, dr. Mikuláš Grieger, dekan-farár Sóskút, Martin Pazurik, dekan-farár Liszkófalva, Georg Mikó, farár Zólyomternye. Adorján Dienes, farár Nagykövesd, Štefan Zaják, farár Trstena, Matias Drevenyák, farár Pozsonyboldogfa, Andor Bereghy, farár Bellus, Adolf Béry, farár Martalja, Jozef Téglássy, Lubotény, dr. Jozef Kozsár, farár Liptószentmiklós, Ján Kecera farár Svábfalva, Viktor Szalai, farár Nagyladna, Ludvik Csalák, farár Lipótvár, dr. Karl Thury, farár Csongrád, Jozef Novotny, kaplán Sávnik, Andor Kalmancsok, kaplán Nyitrabánya, Jozef Pányik, kaplán Ujbánya, Jozef Szmid, kaplán Zólyom, Jozef Vaszkó, kaplán Poprád, Vincenc Malínay, kaplán Rózsahegy, Rudolf Bliszner, kaplán Budapešt, Štefan Sipos, tajomník Kat. Lud. Jednoty Budapešt. Gábiel Márton, okresný účtovník Oszlány, Jozef Hivatal, redaktor Budapešt, Julius Jakubéczy ml. učiteľ Ispáca, Ján Podoba, roľník Nagysándori, dr. Mikuláš Kutka Budapešt, Franc Dávid, organizátor Pozsony, Imrich Polónyi ml. obchodník Oszlány, dr. Dezider Plechló, pravotár Alsódombó, Eduard Klein, finančný úradník, Besztercebánya, Georg Orbán, účtovný dozorca lesnej správy Besztercebánya, Julius Papp, obchodník Besztercebánya, Franc Klein, priemyselník Besztercebánya, Matias Knapp, priemyselník Besztercebánya, Franc Hudec, priemyselník Besztercebánya, Daniel Dukmann priemyselník Besztercebánya, Ján Aba stoličný úradník Kassa; blahoželania poslaly ďalej: dekanátsky okres dolňoliptovský, kresťansko-sociálne spolky z Baňskej Bystrice a z Košíc, kresťansko-sociálna odborná organizácia stavitelských delníkov z Ostrihoma a Katolíckej Ľudovej Jednoty miestne organizácie nasledujúcich obcí: Zólyomternye, Martalja, Alsólopassó, Budapešt-Köbánya, Lednicróna, Liptószentmiklós, Nagysándor. Oszlány, Rózsahegy, Poprád, Szinye, Sóskút. Liszkófalva, Bellus, Lubotény, Svábfalva, Nagyladna, Sávnik, Ispáca atď.

Či bude pokoj na Balkáne?

Delegatí balkánskych spojencov a Turka cez celý týždeň pojednávali v Londyne, poslal však bez prajného výsledku. O tomto pojednávani a o pomeroch na Balkáne podávame nasledujúce zprávy:

Podmienky spojencov: Sofijský vládny časopis «Mir» píše: Podmienky balkánskej jednoty sú jasne a kategoricky sformulované. Pokojne čakáme sobotňajší deň, v ktorý tureckí delegáti musia dať odpoveď na naše proposície. Turci mali dost času na to, aby to, čo s terajšími podmienkami vyhrajú, uvažovali a necítili pozdejšie ľútosť, akó aj teraz lutujú svoju zpuenosť, ktorou pred vojnou odmietli jednomysefnú notu spojencov.

Bulharsko a Turecko. O hlavnom vodcovi bulharskej armády generálovi Savovovi oznámili, že chodil v Carihrade a radil sa s veľvezirom, ba sa s ním ohľadom novej bulharskej a tureckej hranice a v iných dôležitých otázkach aj dohodnul. Londýnsky časopis «Daily Telegraph» dozvedá ša, že na základe tohto dohodnutia medzi Tureckom a Bulharskom už aj bol uzavretý osobite pokoj. Bulharské poloúradné telegramy ale tieto chýry čo najrozhodnejšie podvracajú a vyhlasujú, že Bulharsko ani len za okamih nemyslelo na to, aby sa s tureckom pustilo do tajného vyjednávania.

Napriek tomuto energičnému podvráteniu zdá sa, že Bulharsko hľadá s Tureckom cestu pokoja. Toto činí pravdepodobným tá okolnosť, že medzi spojencami vyskytly sa opäť ostré protivy a teraz už nielen grécka, ale aj srbská tlač obviňuje Bulharsko, že ho vedú egoistické snahy.

Stanovisko Turecka Z Carihradu oznamujú: Jestli sa balkánski spojenci budú pridržať svojich požiadavok, ktoré Turecku nemožným činia, aby o pokoji vážne vyjednávalo, v tom páde tureckí delegáti poukážu na to, že Turecko není prinútené, aby pokoj za každú cenu uzavrelo. Menovite nemôže byť reč o prepustení tých miest, ktoré nepriateľské armády ešte nepodmanily.

Prípravy ku vojne. Jak Bulhari, tak Turci zimnične sa pripravujú pokračovať vo vojne. Z tureckých provincií, ležiacich blízko Čierneho mora do Dardanell prišli novšie vojenské čaty.

počtom — údajne — 40.000 hláv. V páde sa vojna znova začne, sultán bega Envera vymenuje za hlavného vodcu tureckej armády. Ako je známe, beg Enver bol hlavným veliteľom tureckého a arabského vojska vo vojne proti Talianom v Afrike

Útek židov z horiaceho Jeruzalema.

Sedechiáš, kráľ židovský hrozne prehrešil sa proti Pánu. Vtedy, ako by k jeho pokutovaniu Nabuchodonozor kráľ babylonský vrátil sa do jeho krajiny a obľahol Jeruzalem. Veľmi dlho trvalo toto obľahnutie, jeruzalemské obyvateľstvo nemalo viac žiadnej potravy. Kráľ Sedechias v jeho veľkej núdzi s viacerými vernými v noci vyslobodiť sa chcel z obľahnutého mesta. Zbadala ho ale nepriateľská zráž a chytila ho s celým jeho sprievodom. Nabuchodomozor dal mu vykľaf oči a odvieť do Babylona, kde po dlhom trápení konečne zomrel vo väzení. Mesto Jeruzalem zaujal Nabuchodonozor, dal ho podpáliť, múry jeho zbúrať a celé obyvateľstvo odvieť do zajatia babylonského.

POLITICKE CHYRY.

Volebná reforma pred mungovským kupak-tanáčom.

Ministerpredseda Lukács v deň sv. Sylvestra volebnú reformu, ktorú — dosť nešťastne — sklepal s diktátorom Tiszom, predostrel nie krajinskému snemu, lež niekoľko mungom, ktorí ku tejto slávnostnej príležitosti dostavili sa do hlavného mesta. Parlament rozumie sa aj v tento deň otočený bol kordónom policajtov a v samej snemovni vídať bolo viacej strážcov ako mungovských vyslancov. Spojené stránky opozície, teda zákonne vyvolení vyslancovia na tisíce voličmi, nemohli prítomní byť pri tomto zvláštnom úkone. Mungovci totiž viacerých nezákonne a nespravodlivo vytvorili zo snemových zasadnutí a ostatní opozičiari, ktorí sú neni vytvorení, za lepšie uznávajú držať s týmito ako v solidarite byť s Lukácsom a Tiszom. S Lukácsom a Tiszom v solidarite môže byť jedine policajný inšpektor Pavlik a tí drábi, ktorých najali, aby ztráziť zvlášte nad drahým životom Tizmu, diktátora krajiny. Ponevác však Lukács tak veľavýznamnú záležitosť, ako je volebná reforma, nepredostrel zákonnému zastupiteľstvu obyvateľstva celej krajiny, lež len malému počtu za drahé peniaze kúpenej väčšiny mungovskej, už i týmto činom sám degradoval jeho vlastnú reformu. Ostatne kto si pozorne prečíta, čo o Lukácsovej volebnej reforme píšeme v prvom článku tohoto čísla, sám príde k tomu presvedčeniu, že to neni volebná reforma, lež olúpenie ľudu o volebné právo.

Rozklad mungovskej strany.

Lukáčsová volebná reforma má za následok, že celá mungovská strana bliži sa k jej rozkladu. Našli sa ochotní mungovci, ktorí k novému roku predniesli ich gratulácie Lukácsovi. Na tieto gratulácie Lukács síce ako vždy kýval hlavou zabudol sa ale sladko usmievať, ako to inokedy robieval. Ku všetkému hotoví mungovci ich diktátorovi Tiszovi tiež nezabudli päty lízať k novému roku. Prijal ich ako opravdový diktátor, len že aj on bol nápadne zronený a ako inokedy nevystatoval sa s jeho vífazstvom nad opozíciou. Kyslej tvári Lukácsa a ovesenému nosu Tiszovmu neni sa aj čo diviť, bo mungov-

skej strane, ich diktátorom a vodcom, nový rok zavítal úplným rozkladom. Tohoto dôkazom je:

1. že senior mungovského ministerstva Franc Székely zažadoval;

2. že z mungovskej strany stroja sa vystúpil takí korifei, ako sú: Julius Baross, Pavel Sándor (Schlesinger), Gedeon Dungyerszky, Aladár Székely, Zigmund Várady, Jozef Markus, Julius Muszlay, Franc Hajós a Julius Zalán.

Na toto novoročné prekvapenie ministerpredseda Lukács 31. decembra o 8 hodine ráno s ministrami Hazai a Serényi a rozumie sa aj s Tiszom, držal ministerskú poradu, v ktorej sotva sa tešili prasacine, ktorou ich prekvapil deň sv. Silvestra. Prvý deň r. 1913. nedoniesol šťastie mungom.

Kráľovská predbežná sankcia volebnej reformy.

V sobotu 28. decembra jeho veličenstvo kráľ predbežnú sankciu udelil Lukácsovi ku jeho volebnej reforme. Mungovci viskali od radosti nad touto sankciou. Smutno ich ale prekvapilo, keď sa dozvedeli, že jeho veličenstvo kráľ jeho predbežnú sankciu udelil len pod tou podmienkou, jestli v parlamente zpiatky uvedený bude úplný poriadok a jestli v pojednaniach volebnej reformy súčasnia sa aj stránky opozície. Toto sú také podmienky, ktorým nevedia sdpovedať ani Tisza ani Lukács, bo s nimi nepustí sa do reči ani jedon poriadný vyslence opozície. Lukács-Tiszová volebná reforma visí teda v lufte.

Z mungovskej snemovne.

Konečne 31. decembra svitol ten veľa významný deň, že ministerpredseda Lukács v zasadnutí mungovskej snemovne predostrel mohol jeho volebnú reformu. Okolo parlamentu postavené boly kordony policajtov peších a na koňoch. Žandári s nasrkuntými bajonettami chodili pred parlamentom, ako pred dakým veľkým krajinským áreštom. Gangy a pivnice parlamentu nabité boly policajtami, ako sa patrí, v slávnostnom vystrojení. Vyslancov opozície policajný inšpektor Pavlik ani ku parlamentu nepustil. Mungovskí vyslanci začali sa schádzať o pol jedenástej. Bolo ich veľmi málo. Zpočiatku po gangoch mnoho hovorili o tom, že minis-

ter pravosudia Székely zažadoval a že viacerí mungovskí matadóri stroja sa vystúpil zo strany. O pol dvanástej konečne Tisza zahájil zasadnutie a po vybavení bežných záležitostí ministerpredseda Lukács predostrel jeho predlohu o volebnej reforme. Reč nedržal a len o to prosil, aby jeho predlohu doručili parlamentárnemu výboru cieľom prípravenia ku pojednaniam. Na to ozvalo sa niekoľko chryplavých «éljen», Tisza hneď vyvolil dal 40 členový výbor ku preštudovaniu predlohy a s tým uzavretím, že do 20. januára nebudú vydržiavať zasadnutie, mungovci a ich ministri rozošli sa zronení a šli domov smutní ako z veľkého pohrabu.

B E S E D N I C A.

Pred sudcom.

Neobyčajne chudý a maličký človečik stojí pred vyšetrojúcim sudcom. Ma na sebe strakatú košeľu a poplátané nohavice. Vlasmi zarastená a rapavá jeho tvár a oči majú výraz pošmurnej surovosti. Na hlave veľké vlasy, dávno už nečesané. Je bosý.

Denis Gregor! — začal vyšetrovatel — podíď bližšie. Siedmeho apríla tohto roku železničný strážnik Ivan Semenov Aknivov, idúc rano po štreke zastihol ňa pri odkrúcaní matky (šraubky), ktorou koľajnica pritiahnutá bola k mostine. Tu je hľa tá matka, s ktorou matkou on aj teba chytil. Či tak bolo?

— Čo?

— Že či tak bolo všetko, ako rozpráva strážnik Aknivov?

— Tak bolo,

— Dobre; nuž a na čo si odkrúcal matku?

— Čo?

— To tvoje «čo» si schovaj a odpovedaj na otázku: načo si odkrúcal matku?

— Keby nebolo treba, neodkrúcal by — chrípi Denis, škúliac na poval.

— Načože ti bola tá matka?

— Tá matka? My z maták závažky robíme..

— Kto je ten — my?

— My. národ — klimkovskí sedliaci totižto.

— Počuj, braček, nerob sa hlúpym, lež hovor rozumne. Tu niet kedy o závažkach tárať!

— Jakživ som netáral a tu táram — mrmle Denis mihajúc očima. — Nuž či dačo, pán urodzený, možno

Poklona sv. Troch Kráľov.

robíš bez závačky? Jestliže ty červíka alebo plža za-
ložíš na udicu, nuž či pojde na dno bez závačky?
Táram — usmieva sa Denis — a čo by ho čert vzal
toho červíka, len po vrchu plávať bude. Okúň, šľuka,
mrieň, vždy na spodnú ide a ktorá po vrchu pláva, to

tú iba ak jalec schvatne, aj to zriedka. V našej rieke
nežije jalec. Tá ryba voľnosť ľúbi.

— Načo ty mne o jalcovi rozprávaš?

— Čo? Nuž veď sa sám opytujete! Aj my, aj
páni tak lovia. Ani ten najposlednejší chlapec ti nebude

bez závažky chytať, Konečne, kto nerozumie, ten aj bez závažky pojde chytať. Čo sprostému po rozume...

— Tak ty hovoríš, že si odkrútil túto matku nato, aby si si spravil z nej závažku?

— A načože? Vari nie na hračku?

— No na závažku si si mohol vziať olovenú guľku alebo klinec nejaký...

— Olovo na ceste nenajdeš, to treba kúpiť a klinec sa nehodi. Lepšieho ako je matka, nenajde sa. Aj je ťažká aj dierka jest.

— Hlupákom sa robíš! Práve ako by si sa včera bol narodil alebo z neba spadol. Či ty nevieš, hlúpak, kam vedie toto odkrúcanie? Nech nedozre ztrážnik, tak vlak mohol by bol sísť z koľajníc a mnoho ľudí by sa zabilo. Ľudí by si zabil!

— Uchovaj Hospodin, pán urodzený! Prečo zabíjať? Nuž či sme pohani alebo zlodeji voláci? Chvála dobrý pane, vek sme prezili a nielen že sme nezabíjali, lež ani myšlienok takých v hlave nebolo, Chráň a varuj Kráľovná Nebeská!

— A čo myslíš, prečo sa stávajú nešťastia na železničiach? Odkrúť dve-tri matky a máš nešťastie hotové.

Denis usmieva sa a nedôverčivo žmurká očima na sudcu.

— No! Už koľko rokov celá dedina matky odkrúca a chránil Hospodin, a tu nešťastie... Ľudí pobíť! Keby som šínu ukradol alebo, poviem brvno popriek dráhy preložil, no, vtedy možno, prevrhlo by vlak, ale to... daj ti mi Bože, matka!

— Veď rozumej, matkami prifahuje sa koľajnica k mostinám!

— To my vieme... Veď my nie všetky odkrúcame. Nie bez rozumu robíme, rozumieme.

Denis zýva a prežehnáva ústa.

— Vlni sbehol tu vlak z koľajníc — hovorí sudca, teraz je pochopiteľné prečo...

— Čo rozkážete?

— Teraz, hovorím, je pochopiteľné, prečo vlni sbehol vlak z koľajníc...

— Na to ste učení, aby ste rozumeli, dobrodinci naši. Hospodin znal, komu rozum dával. Vy ste hľa aj rozsúdil, ako a čo, a strážnik, tiež sedliak, bez všetkého rozumu chytá za golier a bije. Rozmysleli si... a potom fahaj!... Zapište tiež, pán urodzený, že ma dva razy po zuboch udrel a do prs.

— Keď ti doma prekutávali, tam našli ešte jednu matku. Tú si kde odkrútil a kedy?

— Ja som ju neodkrúcal, mne ju dal Ignác, syn dlhého Semenova. Tú čo bola pod truhličkou, ale tú, čo bola na dvore v saňach, sme spoločne s Mitrovom vykrútili.

— S akým Mitrovom?

— Mitrovom Petrovým. Nič ste nepočuli? Siete u nás robí a predáva pánom. Jemu je tiež mnoho tých maták treba. Na každú sieť rátajme len desať kusov.

— Počúvaj... 1801, paragraf trestného zákona

hovorí, že za každé schválné poškodenie železnice, zvlášte keď vinník vedel, že následkom toho môže sa stať nešťastie — a ty nemohol si nevedieť kam vedie toto odkrúcanie — odsúdený bude na dlhoročný žalár. Rozumieš?

— Konečne vy lepšie znáte, my sme len sprostí ľudia. Čo my vieme!

— Všetko ty vieš! Len lžeš, pretvaruješ sa, že nevieš!

— Prečo lhať? Spýtajte sa v dedine, keď neveríte. Bez závažky iba len jelšovky chytajú a ešte ak by mreňa, ale ani ten ti nepojde bez závažky.

— Ešte mi o jalšovke rozprávaj! — usmieva sa sudca.

— Jalšovka sa u nás nedrží. Púšťame šnúru bez závažky s červíkom, to len na povrchu vody, najviac ak príde hlaváč, ale i to zriedka.

— No, mlč už.

Nastane ticho. Denis prestupuje z nohy na nohu, hľadá na stôl so zeleným súknom a mihá, ako by videl pred sebou nie súkno, lež slnce. Sudca píše rýchle.

— Môžem odísť? — sputuje sa Denis o chvíľu.

— Nie. Musím ťa vziať pod ztráž a poslať do väzenia.

Denis prestane miháť, pozdvihne husté obrvy a zvedave hľadá na úradníka.

— To jest, ako že do väzenia? Pán urodzený? Ja nemám kedy, ja musím do jarmoku, od Gregora mám peniaze za sadlo dostať.

— Mlč, nevyrušuj ma.

— Do väzenia... Keby bolo za čo, šiel by, ale takto, poriadne žiješ... Za čo? Veď som ani nekradol, ani sa nebil. A ak vy pre dáke rešancie myslíte, pán urodzený, to neverte rychtárovi. Opýtajte sa radšej prisazného. Ten križa nespravodlivého neurobí, sused...

— Mlč!

— Aj tak mlčím — mrmlal Denis.

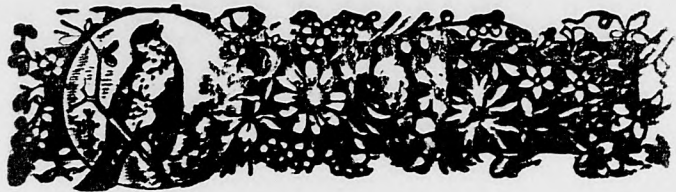
— A že sused necigánil v kancelárii, to ja hoci pod prisahou... My sme traja bratia: Konrád Gregor, potom Jegor Gregor a ja, Denis Gregor.

— Ty ma mylíš. Hej! Semen! kričí sudca. — Odveď ho!

— My sme traja bratia — šomre Denis ďalej, keď dvaja tuhí vojaci berú a vedú ho zo siene.

Ubohý človek, nijak nevedel pochopiť, jaká nebezpečná vec je vyšraubovať matky z koľajníc.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kresťan». «Kresťan» už cez XIX. devätnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kresťan číta a predpláca len «Kresťana».

CHYRNÍK.

Vianoce jeho veličenstva kráľa. Jeho veličenstvo kráľ ako po iné roky tak i teraz Štedrý Večer slávil v kruhu familie svojej dcéry arcikňažny Marie Valerie v Schönbrunne. Veľký vianočný strom už pred dvoma dňami postavili v jednej väčšej sieni schönbrunského kaštieľa. Na korune stromu, ktorý bol utešene okrášlený, visel anjel nad hlavou s latinským nápisom «Gloria in excelsis Deo». Okolo vianočného stromu byly postavené betlehemske jasličky. O volačo ďalej byly dva bielym obrusom prikryté stoly, a na nich utešené dary, ktoré jeho veličenstvo kráľ určil pre svojich vnukov. Kľúč od siene až do večera bol u arcikňažny Marie Valerie, ktorá sieňu len vtedy otvorila, keď zacengal zvonec na znak toho, že prichodí malý Ježiško. Pri rozdávaní darov bol prítomný i jeho veličenstvo kráľ. Vianočné sviatky jeho veličenstvo slávil tiež v kruhu familie arcikňažny Marie Valerie a výsluchy nedával. Vo štvrtok rano vypočul len zprávu náčelníka kabinetnej kancelárie.

Odobierka jeho eminencie Klaudia Vaszaryho. Jeho eminencia kardinál Klaudius Vaszary, ktorý = jako je známé = dňa 1. januára opustil svoje postavenie, vydal pastiersky list, v ktorom sa odobrál od kňazstva a od veriacich ostrihomského arcibiskupstva. V úvode pastierskeho listu jeho eminencia píše, že klebanie jeho telesných sil primalo ho ku tomu kroku, aby sa vzdal hodnosti primatu Uhorska a ostrihomského arcibiskupa. Právne spojivá, ktoré ho s kňazstvom a s veriacimi spojovaly, sa teda rozpadnú, ale tie sväzky, ktoré jeho srdce vzájomnou láskou spojovaly so srdcami kňazstva a veriacich, nikdy neochladnú. Pastiersky list povzbudzuje kňazov, aby boli vytrvali vo vernosti k viere, aby aj ďalej ostali neohrozenými v cirkevnom smýšľaní, v bezzistnom milovaní kráľa a vlasti, v sebaobetavom opatrovaní veriacich. Potom ďakuje za všetko dobré, ktoré mu kňazia a veriaci za dlhý rad rokov preukázovali, s vďakou uznáva požehnané a zdarné účinkovanie na území arcibiskupstva účinkujúcich reholí. Ďakuje ku arcibiskupstvu patriacim učiteľom, ktorí s oddanosťou slúžia záležitostiam výučby a výchovy. Ďakuje všetkým patrónom a dobrodincom arcibiskupstva za ich obetavosť a konečne prosí kňazstvo a veriacich arcibiskupstva, aby sa s dobroprajnosťou rozpomínali naňho a aby sa modlili zaňho, aby Vykupiteľ aj ďalej ostal jeho silou a pomocou, jako i on stále bude prosiť Boha o požehnanie kňazstva a veriacich arcibiskupstva ostrihomského.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie v XV. obežníku svo-

jom cirkevnom oznamuje, že jeho eminencia kardinál Klaudius Vaszary vzdal sa hodnosti knieža-primasa a arcibiskupa ostrihomského a že jeho veličenstvo kráľ od 1. januára za knieža-primasa a ostrihomského arcibiskupa najmilostivej vymenoval najdôstojnejšieho arcibiskupa kaločského, skutočného vnútorného tajného radcu dr. Jána Csernocha. Vo sviatok Božieho narodenia v sídelnom chráme biskupskom slávnostnú sv. omšu slúžil osvietený pán biskup a po sv. omši vo veľkom počte prítomným veriacim udelil apoštolské požehnanie s plnomocnými odpustkami. Rok zakľúčujúcu pobožnosť zarovnak odbavoval osvietený pán biskup a v Nový Rok tiež slúžil slávnostnú sv. omšu. Kázne držali: vo sviatok Božieho Narodenia Hegedüs, kňaz a professor praemonštratských kňazov, vo sviatok sv. Štefana kaplán Cselényi a na Sylvestra Barnabáš Tost, notár biskupský. Udovia kresťanských socialistov ku pobožnostiam Božieho Narodenia pod zástavou dostavili sa do sídelneho chrámu biskupského. Spolok katolíckych tovarýšov 22. decembra zariadil sociálny večierok z ktorej príležitosti veľavážnu prednášku držal dr. Jozef Doleneč, pravotár budapeštiansky. Na domoveň sv. Jozefa najnovšie obetovali: Anton Mikita 5 kor., Alexander Szalai 4 kor., bratia Széman a istý bezmenný rozličné veci. — *Tokaj*: Na opravu tunajšieho katol. kostola katolícky fond Náboženský venoval 120 tisíc korún. Opravený kostol dočasne požehnal horlivý miestny farár Štefan Karnits a pozdej posväti ho sám osvietený pán biskup. — *Opáľháza*: Tunajší horliví veriaci s veľkými obetami vybudovali si nový kostol, ktorý minule posvätil dr. Ferdinand Schütz, titulárny kanonik, vice-dekan a farár zo Sókuta. — *Göröginye*: Ján Szekeres, tunajší kaplán na novú katolícku školu filiálky Felsőbaskócz daroval 100 korún.

Spisovateľské jubiläum. V St.-Belohrade v nedeľu 22. decembra odbývala sa pekná literárna slávnosť z tej príležitosti, že stolno-belohradský osvietený pán biskup dr. Ottokar Prohászka slávil 30 ročné jubiläum svojej spisovateľskej činnosti. Slávnosť sriadili tamojší spisovatelia a novinári, ktorí na slávnosť pozvali aj krajské literárne spoločnosti, ktoré sa početnými členami dali zastúpiť. Osvietený pán biskup Prohászka vo vzletnej reči ďakoval za oslavovanie a potom účastníkov slávnosti pohostil.

Chýry zo Sáriša. Prešov: Stoličné výborové shromáždenie vydržiavané bolo 20 decembra. Za II. stoličného notára vyvolený bol dr. Teodor Hodinka. Medzi predmetami pojednávania najvážnejšie bolo uzavretie abaujskej stolice, v záležitosti zahatena požívania liehových nápojov. K tomuto predmetu z lekárskeho ohľadu prehovoril lekár dr. Baumöhl. Ján Kurimsky radca biskupskej sv. stolice a farár zo Szinye v dlhej veľavýznamnej reči poukázal na hrozné následky užívania liehovín a keď spomenul, ako z nariadenia osvieteného pána biskupa učiteľia v školách bojujú proti alkoholizmu, spolu predostrel návrh, aby krémy v nedeľu a vo sviatok zatvorené byly, aby krémárom zaká-

zané bolo mladíkov do 18 rokov púšťať do krčiem, korhelom poskytovať úver vyše 4 korún, babicám aby zakázané bolo matkám po porode dávať liehové nápoje robotníci aby neboli vyplácaní v sobotu alebo v nedeľu lež v stred týždňa, muziky keď dovoľujú vrchnosti, majú na to hladieť, aby boli vydržované bez slopania pálenky. Keby vrchnosti všetko toto nariadily a aj zadržaly, tým zaiste prispeli by ku zahateniu požívania liehových nápotov. Adalbert Zaborovský praepošt-farár prešovský 22. decembra slávnostne posvätil kostol obce Czirókabéla, z ktorej príležitosti slávnostnú kázeň držal Jozef Vaskó, vicedekan a farár zo Zboró.

Chýry zo Spiša. V Novej Vsi za krátky čas jedno za druhým boli štyri požiaré. Zaiste podpaluje volakto. 20. dec. zase zhorely tri stodoly. Novoveský výbor uzavrel, že železničný park predá košicko-oderbergskej železnici asíce jednu kvadrátnu siahu po 10 korunách Novovesský katolícky ženský spolok 22. dec. vydržoval slávnosť vianočného stromčeka. Po prednáškach medzi dedmi rozdelili vianočné dary v hodnote 400 korún. — V Podhradí nektorí žiadajú si, aby sa mesto premenilo na veľkú obec, bo stonajú už pod 78 percentovou prírážkovou daňou. — Vo Vyšných Lapsoch za učiteľa vyvolili Franca Hábra, učiteľa veľkofrankovského. V Spišskej Belej 18. dze. vyvolili 12 nových výborníkov a to samých luteránov, trebárs počet katolíkov obnáša už teraz ešte raz toľko ako luteránov. Slovenskí katolíci spišských mest, kedy sa už postavíte na nohy? — V Podolinci znovu sa stal rýchtárom Jozef Sadovský, za podrychtára vyvolený je Max Sadkovský. V Slovenskej Vsi 14. dec. znovu zúril požiar. Zhorelo päť stodol so zbožím a s potravou; škoda je značná, poistené bolo len málo. — V Kotterbachu 13. dec. v noci zomrel robotník Michal Karpel v opilom stave. — Na spišsko-sobotskej železničnej stanici Ludvig Soltz prenájomník sobotskeho mlyna 17. dec. večer keď vystapoval z vozňa, dostal sa pod kolesá vlaku, ktoré ho zgiavily. Vianoce mali sme čierne, bez sňahu.

Obmedzenie pristahovania do Ameriky. Z Washingtona oznamujú, že snemovňa vyslancov 178 hlasmi proti 52 hlasom prijala návrh zákona, v smysle ktorého takým vyše 16 ročným ľuďom, ktorí nevedia čítať, zakazuje sa vystúpiť na americkú pôdu vyjmúc tých, ktorí vedú dokázať, že pre náboženské (?) prenasledovanie sa vysťahovali.

Útok na ulici. Zo Šaština oznamujú, že tam tieto dni popoludní okolo 4. hodiny, domov idúceho P. Ret-

zera akýsi zlosyn odzadku tak omráčil, že bez povedomia padol na zem a potom ho ešte aj na zemi dokaličil. Je nádej, že sa Retzera podarí zachrániť životu. Vyšetovanie je zavedené.

Báli sa vojny. Z Piešťan oznamujú, že si ostrovský obyvateľ Pavel Kre z jedného tamojšieho peňažného ústavu vyňal vklad 8000 korún, lebo sa bál, že v páde vojny príde o ne a zakopal ich v záhrade. Do rana mu ich volakto ukradol. = Podobne pochopil aj drotár Jozef Zaško, ktorý si z bázne pred vojnou tiež vyňal z peňažného ústavu 350 korún a nosil ich vo vačku na nohaviciach, ale mu ich v krčme ukradli.

Koľko obyvateľov má Zvolen? Dľa posledného spočítania ľudu v meste Zvolene býva 8799 duší; z týchto je Maďarov 4973, Slovákov 3579, Nemcov 209 a iných je 38. Po maďarsky vie rozprávať 6464 osôb. Pred desiatimi rokmi mesto Zvolen malo 7173 obyvateľov, tak že počet obyvateľstva v meste za 10 rokov vzrástol o 1626 duší.

Ruskí kozáci v Haliči. Z Krakova píše, že zo 130 chlapov pozostávajúce kozácke oddelenie ušlo. Úplne ozbrojení kozáci pri obci Uščice Biskupie prekročili haličskú hranicu a dobrovoľne hlásili sa u vrchnosti, kde odovzdali svoju zbraň.

Podpora. Baňsko-bystrická obchodná a priemyselná komora pre učňovskú školu v Dolnom Kubíne odhlasovala 100 korún podpory.

Preložené jarmoky. Minister obchodu dovolil, aby v Lučenci výkladný a lichvací jarmok, ktorý v budúcom roku mal pripadnúť na 28. a 29. júla, výnimočne 4. a 5. augusta a výkladný a lichvací jarmok, ktorý pripadá na 29. a 30. septembra, v budúcom roku výnimočne 6. a 7. októbra mohol byť vydržovaný.

Každý hospodár, prv než by kdekolvek objednal si potrebné motor stroje, nech vo vlastnom záujme s úplnou dôverou obráti sa na motorovú, po celej krajine známu fabriku Ludvika Kállai-ho, *Budapest, VI. Gyár-utca 28,* kde za najlepšie uznané motor mlatiačky k dostaniu sú i na čiastočné zplácanie.

Panujúce počasie príčinou je mnohokrát prechladnutia, na ktoré trpia deti a dospelí. Proti takýmto prechladnutiam odporúča sa upotrebovať «Herbabnyho vápeno-železný sirup». Osožnosť tohoto sirupu na prsá už od desaťročia uznaná je skrze chýrnych profesorov a záleží zvlášte v prospešnom zostavení praeparátu ktorý nielen šlajm rozpúšťa, kašeľ tiší, chuť k jedeniu

<p>Herbabny podfosforokyslý</p> <h2>Vápeno-železný-sirup</h2> <p>od 43 rokov lekármi pr-skúmaný a odporúčaný sirup na prsá. Roztápa šlajm, utišuje kašeľ a podporuje chuť k jedeniu. Dvíha trávenie a chovu a pôsobí nadovšetko k tvorbu krvi a kostí zvlášte pri slabých defoch.</p> <p>Cena jednej fľašky 2 K 50 h., poštou o 40 h. viacej za z obalenie.</p> <p>Výlučný dorábateľ a hlavný zásielca dr. HELLMANN NA lekárň „Zur Barmherzigkeit“ Hlavný sklad pre Uhorsko lekárň Josef Török Budapest.</p>	<p>Pôvodný len s touto ochrannou známkou</p> <p>Výsťah pred padelením</p>	<p>Zákonom chránený</p> <h2>Porjodal.</h2> <p>Jod-Sarsaparilla-Praeparát, čistí krv, podporuje zmenu látky tiší bolasti a krče, lieči zapáleniny. Všade kde potrebovať trda Jod-Sarsaparilla-Praeparaty účinkuje so zeloštným uspechom. Cena 1 fľaško K 2.20, poštou o 40 h. viacej pre zaobalenie.</p> <p>Wien, VII/L. Kaiserstrasse 73-75.</p> <p>Sklad vo všetkých väčších lekárňach.</p>
--	--	---

zvyšuje, lež následkom jeho sostavenia zo železa a ľahko rozpúšťajúcich sa, fosforečných vápenných solí, prispieva ku tvoreniu kostí a čisteniu krvi. Herbabnyho železno-vápenný sirup obľubujú tak najútlejšie deti, ako dospelí. Výlučný dorábateľ: Dr. Hellmann lekárň «Zur Barmherzigkeit», Wien, VII., Kaiserstrasse 73—75.

Hľadá sa poriadné, 14—16-ročné dievča z horných strán za služku ku lepšej kresťanskej rodine do jedného letovníka blízko Budapešte. Dostane poriadny mesačný plat a v páde rodina bude s ňou spokojná, navráti sa i cestovné trovy. Kto by sa chcel hlásiť, nech pošle list na redakciu «Krestana».

HOSPODÁRSTVO.

Pestujme krmnú repu.

Úplný význam krmnej repy dosiaľ ešte není pochopený; lebo jej dobrá vlastnosť na mnohých miestach je ešte podceňovaná — vzdor toho, že jej odborníci pre jej úrodnosť pripisujú veľký úžitok a následkom veľkého obsahu výživných látok v nej sľubujú jej veľkú budúcnosť. Považme, že z 1 hektára krmnej repy na vzorne dorobenom pozemku možno dobré dva kusy veľkého dobytká až po 5 metr. centov živej váhy vyživí. Toto je také číslo, ktoré v Nemecku štatisticky dokázali. Na dobrej pôde sa tejto repy toľko urodí, že sa ona v budúcnosti stane veľadôležitou hospodárskou plodinou tam, kde sa s dochovávaním dobytká vo väčšom zaoberajú alebo kde sa pestovanie cukrovej repy nedari. V mnohých krajinách Nemecka a vo Francúzsku pokročilí hospodári už dávno uznali hodnotu krmnej repy a nielen že odporúčajú jej pestovanie, ale za repu vo väčších rozmeroch sadenú dávajú odmeny, čo má veľký vplyv na jej pestovanie a na povznesenie chovu dobytká.

Pokusmi o cennosti najznamenitejších druhov krmnej repy zistilo sa, že repa Eckendorfska dala najväčšiu úrodu, ale že obsahovala menej sušiny a cukru, ako repa Oberndorfska, ktorá dala menšiu úrodnosť. Bolo tedy treba spomenuté dve dobré vlastnosti (pri jednej hojnosť úrody a pri druhej hojnosť záživných látok) križením slúčiť a týmto spôsobom vypestovaná bola také sorta, ktorá žiadanému cieľu celkom zodpovedala.

Dalšími pokusmi bolo zistené, že v takej repe, ktorá má najviac listov, bolo aj najviac cukru; hojnosť listov na repe treba tedy čo najlepšie podporovať. Repy, v ktorých je málo cukru, majú aj málo listov. I tejto okolnosti treba pri pestovaní semiačka venovať náležitú pozornosť.

Jestli si teda gazda chce dopestovať semeno z krmnej repy, potrebné je, aby najväčšiu pozornosť venoval tomu, zaopatril si sortu, ktorá popri hojnej úrode je tiež bohatá na suchú hmotu čili cukor. Semiačko z takej repy sa vyseje na hlbokú, dobre pripravenú pôdu veľmi husto; ak rastlinky zídu husto, tak ich treba

vytrhať na vzdialenosť 30 cm. Na jaseň sa vyberajú len tie repy, ktoré majú najúhľadnejšiu formu. Tieto repy sa preniesú do takej miestnosti, kde nemrzne a tam sa nechajú do jary, kedy ich treba znovu prezrieť a zase sa vyberajú len najúhľadnejšie kusy.

Toto sú zhrátka najhlavnejšie zásady pestovania poriadneho semiačka krmnej repy.

DOPISY.

Zo Spiša.

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Otená Redakcia!

Ráčte prosím uviesť týchto pár riadkov v našom milom «Kresťane».

Náš stoličný výbor 11. decembra vydržoval svoje zimné zasadnutie.

Podžupan v jeho štvrtročnej zpráve udal, že cestovných passov od 1. okt. do 2. dec. vydal 245, teda o 44 viac, ako v minulom roku za ten istý čas; nájpadne mnohí a to najviac vojopovníci vystažovali sa ale bez passu, zvláštne cez Galíciu. Požiare pustošily: v Podolinei 24. okt. so škodou 26.237 kor., v Levoči 4. novembra so škodou 3400 kor., v Spišskej Belej 4. novembra so škodou 16.690 kor., v Markušovciach 15. novembra so škodou 18.151 a v Richvalde 11. nov. so škodou 17.000 korún. Na osýpky z 227 chorých zomrelo 7, na šarlach z 74 chorých 9, na zapálenie hrdla z 32 chorých 2, na brušný tifus zo 14 chorých 1 a na čierne sypanice v Levoči dvaja tureckí vojaci, ktorí túto nemoc priviekli zaiste z Balkánu. Ružovou nemocou ošpané koncom novembra nakazené boli ešte v 16 obciach a ovčie sypanice vystúpily v 9 obciach kěžmarskeho a starolubovenského okresu. Pre oneskorenú žatvu následkom zlého počasia a zaostalé poľné práce jarmoky boli veľmi slabé. Podžupan oznamuje i to, že dľa prípisu ministra výučby z 22. novembra v Starej Vsi vystavená bude štátna detská opatrovňa, zaiste už roku 1913.

Výbor uzavrel, že v Krompachoch zariadené bude služnovské vyslanectvo, ku ktorému okrem Krompachoch prislúchať majú susedné malé obce: Nižná Slovinca, Vyšná Slovinca, Kluknava, Richnava, Hrišovce, Kolinovce, a Harlovce. Následkom toho vyslanectva prestane jedna podslužnovská stanica v Podhradí a preložená bude do Krompach. Pri krompachskom služnovskom vyslanectve zariadená bude i jedna pisárska stanica s platom 1400 kor. ako aj jedna stanica pre úradného sluhu s platom 600 korún. Do Krompach za služného žiadajú si Zoltána Sárossyho.

Stoličné zasadnutie vyhlásilo, že niet potreby na žiadanú druhú lekára v Meste Gölnehánya.

Nadžupan dľa svojho zákonnitého práva Zoltána Sárossyho vymenoval za čestného hlavného slúžneho, dra Guidu Szopku za čestného stoličného podnotára, dra Bélu Bojárskyho za čestného okresného lekára a Zoltána Riesza za čestného slúžneho.

Stoličný výborník.

Štiavnica (Selmechánya, hont. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Otená Redakcia!

Prosím o laskavé uverejnenie mojich niekoľko riadkov v našom Krestane.

Nezapomenuteľné dni prídu do dejepisu starodávneho banického mesta Štiavnice. Horliví otcovia Jezuiti P. Čambál, Hidegvéghy a Fiedler od 16. do 24. nočembra vydržovali sv. missie v našom meste, Každý deň boli tri kázne v maďarskej a v slovenskej reči a že s jakým výsledkom, dokazuje to, že zo 6600 katolíckych obyvateľov mesta, 5000 na čele s predstaviteľstvom a s inteligenciou pristúpili ku stolu Pána. Pod kázňami bol kostol celkom preplnený a to tým viac, bo v Štiavnicí boli to prvé sv. missie, čo je zásluhou miestneho pána farára Jozefa Haverlu. Nestalo sa celkom náhodou, že k vydrživaniu tých sv. missií podujali sa práve údovia toho rádu, ktorý má večnú zásluhu, že sa magistrát a občianstvo Štiavnice navrátilo do cirkvi katolíckej koncom 17. stoločia. Tento rád aj spravoval štiavnickú faru do času jeho zotrenia, do roku 1773. Sväté dni zakľúčené boli s impozantnou processiou, v ktorej viac tisíc ľudí v najväčšom poriadku vífazne nosilo missionársky kríž po meste. Na konci slávnostného pochodu veľký zástup ľudu so slzami v očiach prijal pápežské požehnanie.

Štiavnicán.

Rozmary a Žarty.

Pozná jn.

Lekár: Keď vám žena zase zamdlie, tak jej nalejte na hlavu studenej vody a potom...

Muž (skočí mu do reči): ... a potom, aby som utekal od nej, ako mi len nohy budú stačiť.

*

Na čo je dobrá lámka?

— Pozriže, starká moja, prekvapil som ňu volačim, doniesol som jeden barometer, aspoň vopred budeme vedieť kedy bude pršať.

— Ozaj, ozaj, načo to bolo, starký môj? Nuž a či nie na to dal dobrý Boh lámku a reumu?

*

Prečo je slepá?

— Povedzteže, Janko, prečo je láska slepá?

— Preto, Marienka, aby nevidela tie mnohé hlúposti, ktoré spáchajú pre ňu.

*

V zlosti.

— A čo urobíš s listami svojho bývalého sľubenca, spáliš ich?

— Aspoň to!

*

Ludomil.

— Či ste počul, že Nikodem Holý všetko čo mal, poručil sirotinca?

— Ach, a čo všetko mal?

— Osmoro dietok.

*

Plané oči.

Dlžník: Nuž ináčej ako sa mávate s vašimi boľavými očami?

Veriteľ: Ešte vždy nie dobre; od vás ku príkladu nevidel som už od mesiaca ani haliera!

*

Špatná rozpomienka.

Otec, ktorý sa po druhý raz oženil, predstaví svoju druhú manželku deťom:

— Deti, odteraz toto bude vaša matka.

— Otecko. i tá bude bitá? — pýta sa jeden malý chlapec.

Vyzvanie k predplateniu.

Všetkých horlivých podporovateľov katolíckych pohybov uctive prosíme s prítomným aby «Krestana» v kruhoch svojich známych rozširovať si nezťažovali. Odberateľov «Krestana» ale, ktorí nám predplatné od dlhšieho alebo kratšieho času dlhujú, napomínáme, aby nám podlžnosť svoju bez meškania zaplatili.

Predplatná cena:

na celý rok 4 koruny,

na pol roka 2 koruny,

na štvrt roka 1 koruna.

Do Pruska: na celý rok 6 korún.

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún.

Administrácia Krestana.

Istotný liek všetkým čo trpia na pakostnicu lámku, lúpanie a na iné neduhy z týchto chorôb pochádzajúce. Potieranie, lekarmi prezkúmaným a za každej príležitosti nariadeným liekom «Memfor» poskytuje uľavenie bolesti, ba úplne vyliečenie i v takých pádoch, keď iné lieky pomôcť nemohly. K dostaniu v cievacích po K 2:50 a 1:50. Rozposiela Lekáreň sv. Ducha (Szentlélek-gyógyszertár), Budapešť, VI., Király-u. 12.

Spisy redakciou odporúčané.

Venček piesni a modlitieb zvlášte na česť božského Srdca Ježišového. S povolením cirkevnej vrchnosti ostrihomskej zostavil farár Karol Lenkei. — Štvrté opravené a zväčšené vydanie. Dostať u Karola Lenkei farára v obci Nagyjakabfalva (Pozsony vm.) v plátne viazaný výtisk za 160 halierov, v krásnej koži s červeným rezom a futrálom za 260 halierov. Kto naraz objedná 5 kilový balík (18 kusov), dostane kus o 20 halierov lacnejšie, ale poštu platí objednatel.

«Rukoväť notová k Venčeku piesní na česť b. Srdca.» Dostať u Karola Lenkei, farára v obci Nagyjakabfalva (Pozsonym.) V plátne tuho viazane s červeným rezom za 450 halierov i s poštou.

Toto tretie vydanie bolo so zvláštnou pečlivosťou zhotovené. — Litografická práca je celkom zreteľná čistá a úhľadná. Harmonizáciu previedli samí odborníci, a preto je bez chyby. Cteným pánom organistom zvlášte odporúčame.

Brezňové kvety (Sňaženky) Malému Ježiškovi — po druhýkrát vydáva — S dovolením arcibiskupským: Rad otov karmelitov, V., Budapešť, VI., Huba-utca 12.

2. Svätý Otec Paduansky. Modlitebná knižka k úcte tohoto veľkého sv. Divotvorca. Spísal P. Štefan Soós kňaz radu karmelitov. Preložil Richard Oswald, s dovolením cirkevnej vrchnosti. Šieste vydanie 30—40 tisíc. Vydal Budapešťanský kláštor karmelitov. Cena v plátenej vazbe 60 hal.

3. Päťnásť Tajemství Svätého Ruženca, v barvených obrázkoch cena 40 hal.

K dostaniu sú tiež škapuliare pre deti a dospelých so slovenskými lístkami ku prijatiu členov, ďalej sv. ruženca a medaillony v najväčšom výbere. Adresa: Kláštor otov Karmelitov, Budapešť, VI. Huba-u 12.

Odkazy redakcie.

L. P. F. Ďakujeme. Príde v nasledujúcom čísle.

J. J. M. Nedá sa upotrebiť.

O. K. L. Predplatok máte v poriadku.

S. O. N. Bezmenné dopisy nedajú sa upotrebiť.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmenky pre každého.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 31. decembra

Ľadne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	...	kor.	23:10—23:75
„ stolnobelohradská, nová	...	„	22:95—23:55
„ peštianska, nová	...	„	23:00—23:65
„ banátska, nová	...	„	23:45—24:25
Raž prvotriedna	...	„	21:25—21:45
„ druhotriedna	...	„	21:05—21:25
Jačmeň nový, prvotriedny	...	„	20:40—21:00
Ovos prvotriedny	...	„	23:00—23:80
„ druhotriedny	...	„	22:00—22:50
Ďatelínové sáme, červená ďatelina	kor.	200:00—210:00	
„ „ lucerna	„	110:00—136:00	
Otruby drobné	...	kor.	12:00—12:26
„ hrubé	...	„	12:00—12:20

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17:60	17:30	17:00	16:70	16:20	15:80	15:20

č.	7	7½	8
K.	14:80	13:80	10:40

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Šošovica čistá	...	kor.	40:00—63:00
Hrach lúpaný	...	„	30:00—32:00
Hrach nelúpaný, čistý	...	„	30:00—32:00
Rasca (kmín)	...	„	81:00—81:00
Mak	...	„	135:00—136:00
Ľukurica	...	„	18:30—18:60
Konopné sáme	...	„	29:50—31:00
Proso	...	„	—
Fazula strakavá	...	„	25:00—26:00
Fazula veľká biela	...	„	22:00—23:00
Zemisky (hornouhorské) biele	...	„	5:50 6:00
„ „ ružové	...	„	6:80—8:00
„ „ žlté	...	„	8:00—11:10

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Sviňská masť budapešťianska	...	kor.	176:00—177:00
Slanina mestská 4-kusová	...	„	147:00—148:00
„ „ 3-kusová	...	„	155:00—156:00

Koloniálny tovar:

Petrolej fiumánsky, krištálový	...	kor.	41:00—41:00
„ „ White-Star (***)	...	„	36:00—36:00
Cukor v klobúkoch	...	„	84:00—84:50
„ kockový	...	„	88:50—89:00
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	...	„	64:50—65:00

Rušeň!

!! s 18 prvými vyznačeniami !!

Ludvik Kállai motor dielňa

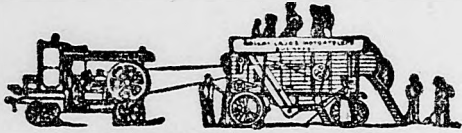
Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvzrelej **Ludvika Kállai**

elektrické benzinlokomobil stroje ku mlažbe

s dvojitým vystrojením ku čisteniu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchší a najdokonalejší mlažebný stroj prítomnosti

Bez strojnika ľahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.

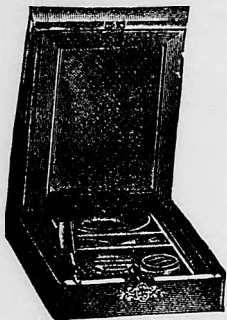
Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlast najlepšie podarili.

Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Mnoho času a penazí každý usposí, kto sa sám holi a k tomu upotrebí Náčinie k holeniu číslo 8730.

zatvorené v pekné politirovanej 20 cm. dlhej 15 1/2 cm. širokej, 6 cm. vysokej škrínke, so zrkadlom k postaveniu, obsahuje všetky k holeniu potrebné nástroje 1 britvu zo solingen striehornej ocele, 1/2 širokú 1/4 plí ko brúsenú vybrúsenú pre každú bradu a hned k upotrebeniu 2. Dobrý remeň k brúseniu 3 škatuľku hmoty k potieraniu remeňa. 4. jednu škatuľku antiseptického mydla k holeniu. — 5. niklovanú nádobu pre mydlo. 6. jeden penzík s niklovanou rúčkou.

Komplet.

5.—

Prima kvalita len K Toisté náčinie, lež britva ochvaným strojom pre nezbehlých (Porezanie vytvorané) s úpravou K 5.60. k holeniu miesto britvy obsahuje 5 dvojreznými britvaní. Nezbehlým k odporúčaniu K 4.80.

No 8740 najnovšie náčinie niklovaný aparát k holeniu s 5 dvojreznými britvaní. Nezbehlým k odporúčaniu K 4.80.

— Žiadne riziko! — Výmena povolená alebo návrat peňazí! —

Zasiela s poštovou dobierkou alebo pri predbežnom zaslaní peňazí

cis. a kr. dvorný zásielca **Hanns Konrad** vývozný dom Brüx, číslo 3357.

Hlavný cenník s vyše 4000 vyobrazením na žiadosť každému zdarma a franko.

Dobrý spoľahlivý budiček!

3946. Hodiny dla amerického systému, idú v každom položení, drej jakosti strojnou, zárukou na písme za dobrú chodbu. K 2.90 3 kusy K 8.— s osvetleným číselníkom v noci, kus po K 3.30, 3 kusy 9 K. 4556. Baby ocel-Anker K 3.00, s nočným svetlom K 4.30. — Riziko vytvorené! Výmena povolená alebo návrat peňazí. Zasiela s poštovou dobierkou alebo pri voprednom zaplacení obnosu prvá dielňa hodin

HANN S KONRAD

cis. a král dvorný zásielca Brüx 3339. (Čechy).

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť posíela sa každému zdarma a franko.

K povšimnutiu.

Kto na území šarišskej stolice rýchle privlastní si chce reč maďarskú, nech na nižie podpísaného poštovou poukážkou pošle jednu korunu a dostane knižku 237 strán silnú. — Polovica každej strany má osnovu maďarskú a na druhej polovici teže verný preklad v šarišskom nárečí. Poštu platí vydavateľ a knižku rozposíela: Šándor Jenkovszky, učiteľ, o. p. Pálóc, ungská stolica.

KOBERGE

s vytkanými na oboch stranách rovnakými obrazmi pes, lev, tyger, jeleň, soň, liška, krava atd.

60 cm. šir. 120 cm. d. hý za K 2.—
75 " " 150 " " " " 2.90
85 " " 175 " " " " 3.90
100 " " 200 " " " " 4.90

dodá Vám:

JÁN OPOCENSKÝ

Staré Pae

(Čechy).

Veľký obrázkový cenník na žiadosť ochotne posíela sa zdarma a franko.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Laoné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima pebiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako sňah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; najfajnejšie papierie z prs 12 K, 17i oblednani 5 kg. franko.

Hotové postele

z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 Spodné periny z pevného vrážkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s postovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazí obšírný cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Výhodné kupovanie

hodin každého druhu poskytuje prvá dielňa hodin

Hanns Konrad,

cis. a král. dvorný zásielca Br x číslo 3362 (Čechy), ktorá predáva niki. vačkové hodinky po K 2.90; strieborné hodinky po K 8.40; hodiny pre kuchyňu po K 3.20; hodiny s kukučkou po K 8.80; pendlove hodiny po K 8.50; s trojročnou zárukou na písme. Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami každému na žiadosť posíela sa zdarma a franko.

Zbraň

najpečlivej vystrielaná najlepšej jakosti a zvláštneho vyho ovenia zásiela **Hanns Konrad** cis. a král. dvorný zásielca Brüx č. 3365. Čechy. Revolver K 6.—, flóbert pištoľa do vačku K 2.—, flóbert Tercerle K 2.60, flóbert Te-schings K 10.60, zbraň na polovačku K 45.—, K 48.—, a vyše v najbohatšom výbere. Cenník komukolvek na žiadosť zasíela sa zdarma a franko. Rosposielanie tovaru stáva sa a poštovou dobierkou alebo pri voprednom zaslaní peňazí. Riziko vytvorené. Nezodpovedný tovar zamení a ebo peniaze vráti.

Zbraň každého druhu

Jednej cievy Lankaster zbraň od 20 kor. Duplovanaj cievy Lan-kaster zbraň od 30 kor. Hammerles zbraň od 70 kor. Flóbert od 8 kor. Revolver od 5 kor. Pištoľa od 1 kor. Opíavy lačno.

Obrazkový cenník z darma **F. Dusek dielňa zbrane** Opocno číslo 2073. na štátnej železnici (Čechy).

Zdarma

a franko dostane, kto chce, mój hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami hodin, tovaru zo striebra a zlata, z kože, z ocele, hudobných nástrojov, v domácnosti potrebných článkov, načenia pre fajčiarov, zbrane, toaletty atd.

c. a k. dvorný zásielca

Hanns Konrad

vývozný dom

Brüx č. 3369. (Čechy.)

Niki. vačk. hodinky K 4.20
S niklovým strojom " 2.90
Hodiny s kukučkou " 8.50
Harmoniky " " 5.—
Strieborné hodinky " 8.40
Pendlove hodiny " 8.50
Husle " " 5.80
Revolver " " 6.—

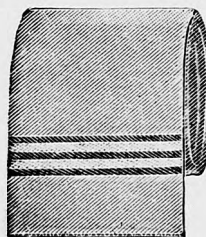
Husle pre žiakov ku koncertom.

Najlepšie doroby výtčného vyhotovenia. No. 112 1/2 husle pre žiakov 4/4 veľkosti s plame-novano politirovaným dnom K 5.80. No. 113 1/2. Skolské husle 4/4 veľkosti s pekným plame-novano politirovaným dnom, lepšej kvality K 6.50. No. 115 1/2. Skolské husle 4/4 veľkosti s pekné vyzloženým, plame-novano politirova-ným dnom, veľmi obľúbená sorta K 7.60. — Skolské husle s načínim z ebenového dreva, dobrého hiasu a vyhotovenia K 8.40, 9.—, 10.80. No. 212 1/2. Husle ku orchestrom s načínim, z ebenového dreva K 16.80. Sliachky po K—90, 1.10, 1.50, 2.—, 2.20 a vyše. — Harmoniky k fahaniu a ústne, okaryny, klarinetly, hudobné nástroje, gramofony atd. v najbohatšom výbere. — Žiadne riziko! — Zmena povolená alebo návrat peňazí. S poštovou dobierkou alebo pri voprednom doposlani peňazí zásiela cis. a král. dvorný zásielca

HANN S KONRAD,

vývozný dom Brüx, číslo 3348. (Čechy.)

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému po-síela sa zdarma a franko.

Tiger-prikryvadlá ku spaniu.

Dobrej trvácej jakosti No 2051. Tiger flanelové prikrývadlo: hrubej kvality, mellirt so štráf-kovanými borthami, 175 cm. dlhé, 100 cm. široké K 2.20. No 2051 1/2 tože 190 cm. dlhé 124 cm. široké K 2.60 Číslo 2050 Velmi lacné prikrývadlo k spaniu drapp siné s krajom rozličnej farby, dĺžka 175 cm. šírka 100 cm. K 1.70 Číslo 2050 1/2. Prikrývadlo lepšej kvality, dĺžka 190 cm. šírka 130 cm. K 2.40. Najväčší výber v mojom hlavom cenniku. Žiadne

Riziko. — Výmena povolená alebo návrat peňazí. Zasiela s poštovou dobierkou alebo pri predbežnom doposlani peňazí cis. a král. zásielca všestráne známy svetochýrný obvod

HANN S KONRAD

Brüx, číslo 3351. (Čechy.)

Hlavný cenník so 4000 obrazami franko a zdarma.